

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 2. marts 2020

Minister for fødevarer, fiskeri og ligestillings besvarelse af spørgsmål nr. 531 (MOF alm. del) stillet 12. februar 2020 efter ønske fra René Christensen (DF).

Spørgsmål nr. 531

”Vil ministeren kommentere henvendelsen fra Landbo- og Familieforeningerne i Midt- og Østjylland om fremrykning af kravet til målrettede efterafgrøder, jf. MOF alm. del – bilag 259? Vil ministeren oplyse, hvorvidt det er muligt at indføre en vis fleksibilitet, hvor der tages højde for variationer mellem landsdele som følge af forskellige jordbundsforhold og klimatiske forskelle mellem nord og syd, og om ministeren i givet fald vil tage initiativ hertil?”

Svar

Landbo- og Familieforeningerne i Midt- og Østjylland udtrykker i det vedlagte notat kritik af beslutningen om at justere indsatsen i den målrettede regulering allerede i 2020 og giver udtryk for, at vi går for hurtigt frem. Da vi overtog regeringsmagten, kunne vi se, at kvælstofudledningen ikke var faldet, og at der ikke var tilstrækkelig fremdrift i de kollektive virkemidler. Derfor var det nødvendigt, at vi gjorde noget mere, og derfor indgik regeringen en aftale om kvælstofindsatsen i 2020, hvor vi fremrykkede indsatsen i den målrettede regulering. Opjusteringen vil betyde øgede omkostninger for erhvervet, og det er derfor, at vi har afsat 65 mio. kroner ekstra til kompensation. Det betyder, at der i alt er 190 mio. kroner til kompensation af 380.000 hektar efterafgrøder i 2020.

Jeg har forelagt Landbrugsstyrelsen de specifikke bemærkninger vedrørende målretningen af indsatsen i målrettet regulering, og de konkrete forslag til forbedringer af reguleringen fra Landbo- og Familieforeningerne i Midt- og Østjylland, og styrelsen oplyser, at:

”Indsatsbehovet i målrettet regulering 2020 er fastsat på baggrund af, hvor der i vandområdeplanerne er identificeret et behov for indsats til forbedring af tilstanden i kystvandene. I 10 af de 90 kystvandoplande er der ikke et indsatsbehov. Inden for de resterende 80 kystvandoplande rammer 49 oplande det fastsatte loft for det maksimale indsatsbehov på 30,2 pct. efterafgrøder i den målrettede regulering i 2020. Loftet er fastsat ud fra en politisk beslutning om at udskyde de mest omkostningsfyldte 6.200 tons til 3. vandplanperiode (2021-2027). De 49 kystvandoplande har derfor alle fået det samme indsatsbehov, selv om målet i vandområdeplanerne i forhold til 2027 kan være højere og vil variere mellem oplandene. Dette er baggrunden for, at der ikke større variation i kortet over indsatsbehovet i målrettet regulering i 2020.

Det er et centralt fokus i målrettet regulering, at efterafgrøder og alternativer placeres på arealer med lavest mulig retention, således at de har størst muligt effekt pr. ha. Denne mulighed er forbedret væsentligt i 2020, fordi der indføres en prioritering af ansøgninger i forhold til effekt. Hvis der er søgt om flere hektar end indsatsbehovet i kystvandoplandet, så prioriteres områder med lav retention først.

Det betyder, at områder med høj retention kun får tilsagn, hvis der i kystvandoplandet ikke er ansøgere nok i områder med lav retention. Hvis det efter ansøgningsrunden viser sig, at de fleste af efterafgrøderne i målrettet regulering er placeret i områder med lav retention, vil det samlede indsatsbehov i kystvandoplandet opgjort i antal hektar efterafgrøder blive reduceret tilsvarende.

I forhold til de konkrete forslag til forbedringer, som fremgår af det fremsendte faglige notat, så er ønsket, om at omregningsfaktoren for alternativet tidlig såning ændres, allerede imødekommet, da 2 hektar tidlig såning fra og med 2020 svarer til 1 hektar efterafgrøder. Ligeledes kan alternativet brak langs vandløb og søer nu benyttes som et frivilligt virkemiddel i den målrettede kvælstofregulering.

Landbrugsstyrelsen arbejder på at videreudvikle kvælstofvirkemidlerne og har bl.a. bedt Aarhus Universitet vurdere, om et opdateret fagligt grundlag understøtter en genvurdering af den miljømæssige effekt af efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder. Aarhus Universitet skal i vurderingen bl.a. inddrage effekten ved forskellige etableringstidspunkter for efterafgrøder og effekten af kvælstoffikserende planter (bælgplanter).

Hvad angår forslag om, at det skal være muligt at etablere afgrøder i efteråret efter destruktion af efterafgrøder den 20. oktober, så har Aarhus Universitet påpeget, at det ved opførelsen af efterafgrøders udvaskningsreducerende effekt antages, at efterafgrøder på sandjord først destrueres i det tidlige forår. Det er endvidere Aarhus Universitets vurdering, at en gennemførelse af forslaget kan give stærke incitamenter til at pløje umiddelbart efter 20. oktober på alle jordtyper, hvilket særligt i nedbørsrige områder kan føre til en øget kvælstofudvaskning.

Den efterspurgte justering af omregningsfaktoren for brak forudsætter, at der tages stilling til håndteringen af dødvægtstab. Effekten af brak og andre virkemidler vil blive opdateret af Aarhus Universitet i forbindelse med det nye kvælstofvirkemiddelkatalog, som snart forventes offentliggjort. Med udgangspunkt i virkemiddelkataloget vil Landbrugsstyrelsen vurdere, om der er behov for en revurdering af omregningsfaktorerne for alternativerne til efterafgrøder, herunder braklagte arealer og bonus ved tidlig etablering af efterafgrøder.

Ligeledes arbejder Landbrugsstyrelsen løbende på at udvide den eksisterende liste med godkendte arter af efterafgrøder og har bedt Aarhus Universitet om på baggrund af de årlige markforsøg at vurdere effekten af afgrødearter og afgrødeblandinger, som for nuværende ikke kan tælle med som efterafgrøder, herunder kvælstoffikserende arter.

Hvad angår præcisionslandbrug, så skal der i 2020 gennemføres en evaluering af pilotprojektet om præcisionslandbrug med henblik på at afklare, om præcisionslandbrug kan tilbydes som virkemiddel i reguleringen fra 2021.”

Mogens Jensen

/

Louise Piester